

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

NOSEK, Štěpán (2011): Regionalizace aktivní politiky zaměstnanosti v Česku. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 80 stran + přílohy. Vedoucí práce RNDr. Marie Feřtová, PhD.

Diplomová práce Štěpána Noska představuje zajímavou a důležitou analýzu aktivní politiky zaměstnanosti. Ta většinou bývá nahlížena a vyhodnocována z celostátního pohledu, přičemž zahraniční zkušenosti ukazují, že právě regionální aspekt a regionální aktéři jsou klíčoví pro řešení problémů zaměstnanosti.

Struktura práce

Práce je standardně strukturována do pěti kapitol (úvod, teorie, metodologie, empirie, závěr), přičemž teoretická a empirická část je dále strukturována do podkapitol. Problém je, že praktická část příliš nenavazuje na teoretickou.

Teoretická část

V teoretické části se autor věnuje třem tématům. Zaprvé zdůvodnění významu studia aktivní politiky zaměstnanosti v kontextu sociální geografie. Autor zde mimo jiné diskutuje význam regionálních neregionálních politik pro rozvoj regionu. Druhé téma se zabývá koncepty lidského kapitálu a nezaměstnanosti především v sociologii a ekonomii. Zhruba na osmi stranách vyjmenovává desítky konceptů, bohužel často bez vysvětlení souvislosti s tématem diplomové práce (např. jaký význam má „Phillipsova křivka“ či „psychologické aspekty nezaměstnanosti“ pro cíl práce?). Naopak zde chybí vysvětlení významu lidského kapitálu či zaměstnanosti pro rozvoj regionu. Též lze postrádat diskuzi o významu regionálních faktorů ovlivňujících nezaměstnanost, případně jaké dopady má nezaměstnanost na rozvoj regionu. Konečně, větší prostor by si zasloužila diskuze významu decentralizace řízení a implementace aktivní politiky zaměstnanosti. Celkově by teoretické části prospělo jisté tematické zúžení a hlubší diskuze nad jednotlivými koncepty.

Třetí část teoretické kapitoly je věnována charakteristice trhu práce a politiky zaměstnanosti v ČR po roce 1989. Tato podkapitola je velmi dobře zpracována, včetně vysvětlení souvislostí, příčin a dopadů.

Metodologická část

V metodologické kapitole jsou nastíněny čtyři cíle diplomové práce. Zaprvé, jak jsou zohledňována regionální specifika ve strategických dokumentech týkající se politiky zaměstnanosti. Zadruhé, jakým způsobem je územní hledisko proklamované ve strategických dokumentech realizováno v praxi. Zatřetí, jaké bylo finanční čerpání regionů ve skutečnosti. Konečně, poslední cíl se týká posouzení možností různých regionálních aktérů ovlivňovat situaci na lokálním trhu práce. Výše stanovené cíle ovšem představují spíše postup analýzy, než skutečné cíle či výzkumné otázky. Ve skutečnosti tak práci chybí jasný cíl, respektive výzkumná otázka, kterou se snaží diplomat zodpovědět. To se projevuje následně v empirické části, která je svým charakterem velmi popisná.

Empirická část

Empirická kapitola je členěna do čtyř podkapitol odpovídající členění v metodologické části. V prvních třech podkapitolách autor velmi přehledně analyzuje situaci v ČR a regionech. Využívá k tomu nejen text a tabulky, ale i kartogramy. Je patrné, že zpracování vyžadovalo velké úsilí. Nedostatkem je přílišná popisnost. Autor se často spokojil s konstatováním, že skutečná situace čerpání finančních prostředků neodpovídá deklaracím ve strategických dokumentech. Bohužel však nešel dále, aby zjištěné rozdíly vysvětlil. K nalezení vysvětlení by přitom mohly posloužit hloubkové rozhovory, které autor s klíčovými aktéry provedl. Na straně 62 autor uvádí chybné údaje o podílu dlouhodobě nezaměstnaných v regionech. Dle statistik VŠPS i MPSV jsou téměř dvojnásobné. Poslední část empirické kapitoly se věnuje možnostem lokálních a regionálních aktérů ovlivnit situaci na místním trhu práce. Jako zdroj k tomu využívá právě zmíněné hloubkové rozhovory. Tato kapitola se zdá být trochu vytržena z tématu předchozích částí.

Závěr je zpracován dobře a shrnuje hlavní zjištění.

Formální, jazyková úroveň

Formálně a jazykově je práce na velmi kvalitní úrovni. Jistou výtkou by mohlo být používání výrazu „dávky v nezaměstnanosti“ v kontextu motivace pracovní síly. Pojem „dávky v nezaměstnanosti“ ve skutečnosti neexistuje. Lze hovořit buď o podpoře v nezaměstnanosti (která je ovšem ve srovnání se zahraničím velmi nízká a krátká), nebo o dávkách v hmotné nouzi.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je dobrá, autor vždy uvádí citace a počet citovaných zdrojů dosahuje téměř devadesáti (což je na magisterskou práci hodně).

Otázka k obhajobě

Na straně 62 uvádíte myšlenku, zda je dosažení vyšší úrovně čerpání finančních prostředků v regionech s vyšší nezaměstnaností vůbec žádoucí. Uveďte argumenty pro a proti této myšlence.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Přes výše uvedenou kritiku práce splňuje nároky kladené na zpracování DP a doporučuji ji k obhajobě před komisí pro obhajoby DP.

V Praze dne 25. května 2011

PhDr. Tomáš Soukup

oponent